

Μιλάει ο εικαστικός Κυριάκος Κατζουράκης

Η σύγκρουση είναι

Tns ΙΩΑΝΝΑΣ ΚΛΕΦΤΟΓΙΑΝΝΗ

Πώς να μιλήσεις για τη σύγχρονη ελληνικότητα σε μια χώρα που πλέοται», αναφωτιέται ανήσυχος ο Κυριάκος Κατζουράκης. Ενας «μοντερνιστής με μνήμη», που ποτέ δεν έπαιψε να πιστεύει πως «κάποια μέρα θα ξεπούσει η επιθυμία για μια δίκαιη κοινωνία και το ξέσπασμα θα είναι απολογισμός, χωρίς στάλη», οποιας

μακέτες σκηνικών για το θέατρο και προβολές αποσπισμάτων από τις τανίες του θα καταληφθανούν το ίσογειο του Μουσείου Μπενάκη της Περισσός στη μεγάλη αναδρομική έκθεση του που εγκαινιάζεται στις 23 του μήνα.

«Ο ζόφος και η ανέκεια έχουν βρει κατοικία στα πρόσωπα με μια αισθητική μόνης απειλής και απάξιωσης. Πώς να είσαι δημιουργικός», ρωτά ειπούντος της Καλών Τεχνών, σκηνοθέτης και τικογιαντερίστας στο «Τάξη και Χάος». Κι όμως. Σε πείσμα του ζόφου που την περιβάλλει, επιμένει να δημιουργεί και σήμερα –επομένως νέα τανία για όλα αυτά που ζούνε.

– Σε ένα κείμενο που γράψατε πρόσφατα για τη σκέψη φόρμας-περιεχομένου, κάριε Κατζουράκη, τονίζετε ότι η τέχνη στέκεται απέναντι από την εξουσία, συγκρουστικά.

«Η σύγκρουση είναι στα πρόσωπα της τέχνης και οι καλλιτέχνες είναι τα πρόσωπα που σωματοποιούν αυτή την ενέργεια. Ειδικά στην εποχή που ζούμε σήμερα, η τέχνη είναι συγκρουσιακή. Αν πάντα κρατούσαντο οι καλλιτέχνες αυτοί είναι ένα δεύτερο πρόγραμμα και δεν θα έπειτε να μας απασχολεί. Νομίζω και η Αριστερά στο DNA της είναι συγκρουσιακή σχέση. Και τους ανθρώπους που διαφρονούν πράγματα που έχει ανάγκη. Δύο το Θέα, αυτό το ξέρει».

– Βλέπετε να το δέκεται, Όμως;

– Ο ΣΥΡΙΖΑ είναι ένα κόρμα με ποικιλία φωνών. Ελπίζω να παρείνει τέτοιος. Η φωνή και το χάρισμα του ΣΥΡΙΖΑ είναι ο σύνθετος αν-

θρώπου με διαφορετικές φωνές. Εξαίτια της έκδοσης του «Τάξη και Χάος» εξετάζω το ρόλο της Αριστεράς από τη Μεταπολίτευση. Υπήρχαν δύναμης που ποτέ δεν άνοιγαν τις πόρτες και τα παρόθυρα και άνθρωποι που δεν τα βλέπανε και τα κλείνανε. Όμως τόρα πάνε να κλείσουν τα θέατρα. Συγγνώμη, αλλά ούτε στην κούνια είχαμε δει τέτοια συμπεριφορά απέναντι στην τέχνη. Σήμερα έρχονται, ουσιαστικά, πάριαντας το ποτή, πεθαίνει ο παπούς σου, χάνει τη σύνταξη η γιαγιά σου. Το παιδί σου το διώνκουν να φύγει στην έξορια. Σου βάζουν ενοίκιο στο σπίτι σου. Αυτά που σύμβει είναι μια κανονικόπιτα; Από κάπου πρέπει να αρχίσεις. Και αρχικές βάζοντας λούκετο στο θέατρα που σπάνουν τη φωνή τους σε όλα αυτά. Αρχισε αγ' τα άλλα. Αρχίσε απ' τα βασικά».

– Ποια θεωρείς «τα βασικά»;

«Νά έχει ο άνθρωπος τα στοιχείωδη μέσα επιβίωσης. Δεν μπορεί να διαβάζουμε ως νούμερα τους 5.000 που αυτοκόπιονταν. Δεν είναι νούμερο. Ολοι μάς καθηυτάζουν “είμαστε καλά εδώ, δεν είμαστε Κύπρος”. Εμείς είμαστε δύος πολύ πιο διεθνεστέρων οικονομικά από την Κύπρο. Και ξαφνικά, η Κύπρος έγινε το μαύρο πρόβατο. Χαρίζουμε τράπεζες σε ανθρώπους για ένα ευρώ. Το ζητούμε με τον Σάλλα. Εκπούδην τις τράπεζες, το κρήτια μάς».

– Ο Αριστούρος Ιωαννίδης φέγγει τους συμπατριώτες του ότι έκαναν θέση τους το κρήτια. Δεν είναι άμοριοι ευθυνηνόν.

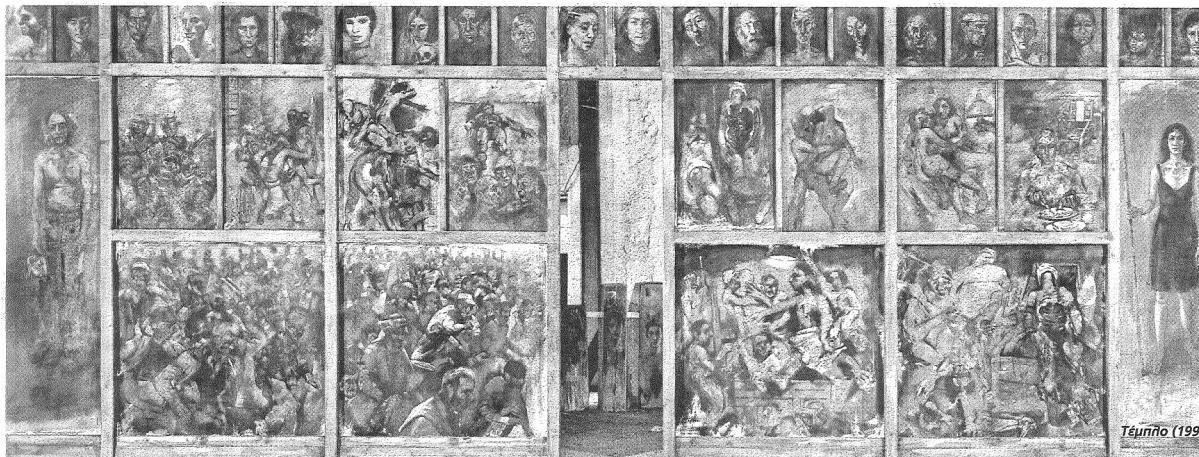
– Σιγάτε, των Ελλήνων δεν είναι το κρήτια Θεός; Δεν είναι η Κύπρος που

γράφει στο «Τάξη και Χάος», το υπό έκδοση δοκίμιο του για την τέχνη και την πολιτική (από το «Καλειδοσκόπιο»). Η κυκλοφορία του συμπίπτει χρονικά με την παρουσίαση 50 χρώνων δημιουργίας του. Ελαιογραφίες μεγάλων διαστάσεων, σχέδια,

με αφορμή την αναδρομική του στο Μουσείο Μπενάκη

ΟΤΟ DNA της τέχνης

Τεμπλό (1992)

έχει θεωρηθεί το χρήμα. Είναι ο καπιταλισμός. Η Κύπρος τι είναι; Δεν ανήκει στο τέο του καπιταλισμού; Η Ελλάδα; Οι Κύριοι φταίνε; Δεν ξέρανε ποτέ βάσανε πιν Κύπρο το υπάρχει θα συνέβαινε».

- Τι έφερε την Ελλάδα στη σημερινή κατάσταση;

«Είμαι μπρέμενός. Το μόνο πράγμα που θέλω είναι να σταματήσει αυτό το έγκλημα. Δεν με νοίσει ποτέ θα το σταματήσει. Άλλας σταματήσει. Δεν μπορεί να καθόμαστε στον καναπέ και να το βλέπουμε, ενώ η έπερη να είμαστε στο δρόμο. Άλλα νοίσει ο κόρος κατάλαβε ότι δεν έχει καίσα ελπίδα. Ποιος περίμενε ότι το '73 θα μπορούσε για το Πολυτεχνείο αφορμή για να αναπτυξει το χώντα; Άρα μπορεί να συνηθεί και άντρα. Έχουμε μια μορφή ανταρκτική διακυβέρνησης μέχρι εκεί που δεν πάει άλλο. Έχουμε ψηφίσει νόρους, όμως σ τρομούνος, που μπορεί ανά πάσα στιγμή να εφαρμοστεί. Μπορεί να σε συλλάβουν ενώ έχει ταυτόπτωτα επάνω σου και να σε πάνε στην Αργυραδέλα και να σε βάλουν να σκουπίζεις! Και από την άλλη, το γένιτρο της Χρυσής Αυγής το έχει υποτιμήσει πολύ πι Αριστερά. Θα δουμε πολύ ασχήμα πράγματα. Μοι έλεγε ένας πεπτέρας «μέχρι δημάρχο μπορεί να δεις την Χρυσή Αυγή». Είναι τόσο ανόητοι οι Αθηναίοι που μπορεί να ψηφίσουν χρυσώνγιτα».

- Μέσα σε αυτό το κίνημα συνεχίζετε να δημιουργείτε, ενώ αναρωτάετε «πόσο». Και τάχη στο χώρο βάζετε, υποκρεωτικά, ετοιμάζο-

ντας την αναδρομική έκθεσή στο Μουσείο Μπενάκη. Ήταν μια εκκρεμέμενη να μπει τάξη σε πέντε δεκαετίες;

«Αναγκάζομαι να κάνω ένα ταξίδι προς τη πίσω πουν αποδεικνύεται πάρα πολύ ενδιαφέρον, μαζεύοντας 150 έργα ζωγραφικής, σκηνικά, μακέτες, τα storyboard των ταινιών μου. Είναι πολύ το υπόλοιπο. Ήταν πάσια στον παγκοσμίου πόλο. Είναι μια αναίσταστη στην παγκοσμιοπόλη. Οσο κινδυνεύει πι η ελληνικότητα αν τον μελετήσεις. Είναι μια αναίσταστη στην παγκοσμιοπόλη. Οσο κινδυνεύει η ιστονικότητα πι η παλαιότητα. Δεν κινδυνεύει τίποτα να καθαίσει. Άλλο διεθνισμός άλλο παγκοσμιοπόλη! Οσο μάνικα καθηγήθηκε στην Καλών Τεχνών έβλεπα παιδιά να ξέρουν τον τελευταίο Γερμανό κονσεψουαλίστα και τον τελευταίο Φιλιππινέζο που κάνει εγκαταστάσεις και να μη γνωρίζουν ποιος είναι ο Θεόφορος. Δεν ξέρουν πι πάντα το Ποταλούκας. Δεν ξέρουν πι πάντα τον Μόρπολη. Δεν ξέρουν πι πάντα το Παταλούκας. Το θέμα πι ταυτόπτωτα δεν θέτει από τους ανθρώπους που εργάζονται στον πλοιαριό. Εχει μονοπολισθεί από τη Χρυσή Αυγή, τους εθνικιστές και τους φασίστες. Σκεφτείται τη Μασσαλιώτιδα να φορούνται πάντα οι Γάλλοι πειρίδη λέει ο Λεπέν!».

- Το έργο σας, στα 50 αυτά χρόνια, άλλαξε, σε τι διήλθε;

«Κατ' αρχάς, άλλαξα στη γραφή. Στο πίτταρο «φόρμα και περιστέρευο» που είχα γράψει έχω μεγαλύτερο θάρρος τώρα. Νομίζω έχω αρχίσει να κατακώ πιν έννοια του σχεδίου, πι σύνθεσης. Μπορώ να αρχίσω κάτια χώρα ευρωπαϊκή, χώρα που προέρχεται από τους αρχαίους πηγά προγόνους; Σχεδόν όλο το βιβλίο στέκεται πάνω σε αυτούς τους άνδρες». **- Το θέμα της ελληνικής ταυτότη-**

τας πώς το διακερίζεται; Διαπιστώνεται ποις πι έκουμε κάθε;

«Δεν ξέρεται αυτή. Η γλώσσα δεν ξέρεται. Η ζωγραφική του ποιητικού λόγου δεν ξέρεται. Και παιρνεις κι ένα κουράριαν αν τον μελετήσεις. Είναι μια αναίσταστη στην παγκοσμιοπόλη. Οσο κινδυνεύει πι η ελληνικότητα άλλο τόσο κινδυνεύει η ιστονικότητα πι η παλαιότητα. Δεν κινδυνεύει τίποτα να καθαίσει. Άλλο διεθνισμός άλλο παγκοσμιοπόλη! Οσο μάνικα καθηγήθηκε στην Καλών Τεχνών έβλεπα παιδιά να ξέρουν τον τελευταίο Γερμανό κονσεψουαλίστα και τον τελευταίο Φιλιππινέζο που κάνει εγκαταστάσεις και να μη γνωρίζουν ποιος είναι ο Θεόφορος. Δεν ξέρουν πι πάντα το Ποταλούκας. Δεν ξέρουν πι πάντα τον Μόρπολη. Δεν ξέρουν πι πάντα το Παταλούκας. Το θέμα πι ταυτόπτωτα δεν θέτει από τους ανθρώπους που εργάζονται στον πλοιαριό. Εχει μονοπολισθεί από τη Χρυσή Αυγή, τους εθνικιστές και τους φασίστες. Σκεφτείται τη Μασσαλιώτιδα να φορούνται πάντα οι Γάλλοι πειρίδη λέει ο Λεπέν!».

«Οχι, βέβαια. Ήταν νομοτελείακο».
- Το θέατρο πι έδωσε στο κορμάτι της ζωγραφικής;

«Έίχα σπουδήσει παράλληλα με τη ζωγραφική και οικνογραφία στην Καλών Τεχνών κι υπήρχε από τοτε πι συνέδεση. Δεν έλεγα πι πρωί θά κάνω ζωγραφική και πι βράδυ θέατρο. Οταν έκανα ζωγραφική, ήθελα να μπαίνουν μέσα μύθοι και ιστορίες. Και το σινεάριο δεν πήνα προγραμματισμένο σταν το ξεκίνησα, το 1999. Ξεκίνησα από μια έρευνα πάνω στο θέμα των προσφύγων και των μεταναστών. Στο δρόμο, γυρίζοντας το ντοκιμαντέρ, όλο το κομμάτι του trafficking το πήρε επάνω με τη Κάτια. Και μετέρεψε την ταινία «Ο δρόμος προς τη Δύση» σε φίλμιο».

- Η οικνογραφική δουλειά στο θέατρο κατατάσσεται;
- Ασφαλώς. Απώλεια, πάντα πολύ συγκεκριμένη στην δουλειά μου με τον Γιώργο Λαζανά. Είκανε βρει έντροπο. Οταν του είπα «η οικνογραφία είναι βρισιά, υβρίς», όπαν πρωτοσυνεργαστήκαμε, μέσως με καπάλια. Και δεν έκανα λιτό οικνικό. Εκάπα ένα μόρτοντα με καλύδια από τη ΔΕΗ, με καρούλια, που είχε αναφορά στους κονστρουκτιβιστές. Ήταν η πρώτη φράση που είχα μεταποντώνυμη ενός ανθρώπου πικάροντας. Αυτό μόνο του πήγε το πράγμα... Η επόμενη ταινία φίξιον θα καταγράφει όλα αυτά που συμβαίνουν. Προσωρινά λέγεται «Το άστρο του κεφαλαιού», από ένα στίχο του Πούλιου. Αναφέρεται σε μια Ελλάδα μετά από λίγα χρόνια».

- Πόσα θα είναι;
- Θα πρώτη στη δρόμο. Οιαν τελειώσει η ταινία, φοβάμαι ότι αυτό που φοβάμαι ότι θα γίνει θα έχει πάνω στην οικνήν».
- Δεν είναι τυχαίο ότι ερωτευτήκατε μια πιθωτού, την Κάτια Γέρου.